

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Eksperimentinė filosofija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Doc. Paulius Rimkevičius	Filosofijos institutas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji		Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	150	48	102

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Eksperimentinė filosofija yra atsakymų į filosofinius klausimus paieška pasitelkiant empirinių tyrimų metodus. Nuo pat seniausių laikų, žymiausi filosofai paprastai būdavo susipažinę su savo meto empiriniais tyrimais ir jų metodais, neretai prie jų ir prisidėdavo. Tačiau ypatingai ryškus posūkis link empirinių tyrimų metodų įvyko vos prieš porą dešimtmečių, kai atsirado naujas filosofinis judėjimas, bene ryškiausias toks šiandieninėje filosofijoje, ypač pabrėžiantis jų svarbą. Šiame kurse supažindinama su eksperimentinėje filosofijoje plačiausiai taikomais tyrimų metodais: kiekybiniais tyrimais su vinjetėmis, interaktyviais eksperimentais su paskata internete, tekstynų analize, psicholingvistiniais eksperimentais ir tyrimais su kokybiniu interviu. Supažindinama, kaip šie metodai pasitelkiami ieškant atsakymų į klasikinius filosofinius klausimus apie kalbą, žinojimą, sąmonę, laisvą valią, politiką, teisę, etiką ir estetiką. Šio kurso tikslas yra supažindinti studentus su eksperimentinėje filosofijoje pasitelkiamais metodais ir svarstomomis problemomis, tezėmis ir argumentais. Sėkmingai jį išklause studentai žinos pagrindinius eksperimentinės filosofijos metodus, problemas, tezes ir argumentus, gebės juos analizuoti, vertinti ir formuluoti apie juos savo nuomonę. Dalykas ugdo filosofijos bakalauro studijų dalykines kompetencijas: filosofijos tekstų analizės ir interpretavimo įgūdžius; gebėjimą formuluoti filosofinių tekstų vertinimą žodžiu ir raštu; filosofijos teorijų ir metodų išmanymą; gebėjimą aiškinti filosofinius tekstus platesniame istoriniame ir teoriniame kontekste. Dalykas ugdo filosofijos bakalauro studijų bendrąsias kompetencijas: mokslinio darbo įgūdžius; daugiadalykinį požiūrį; pasiruošimą tęsti studijas magistrantūroje; pasiruošimą dirbti darbą srityse, kurios reikalauja filosofinio požiūrio, o taip pat — empirinių ir metodologinių žinių; ir profesinę specializaciją.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai

Gebės įvairiapusiškai ir nuodugniai analizuoti eksperimentinės filosofijos tyrimus.	Interaktyvios paskaitos, diskusijos seminaruose, individualios konsultacijos.	Dalyvavimas seminaruose, žodinis pranešimas, egzaminas raštu.
Gebės kūrybiškai interpretuoti, komentuoti ir konsultuoti aktualiais eksperimentinės filosofijos klausimais.	Interaktyvios paskaitos, diskusijos seminaruose, individualios konsultacijos.	Dalyvavimas seminaruose, žodinis pranešimas, egzaminas raštu.
Gebės suvokti ir paaiškinti eksperimentinės filosofijos metodų kompleksiškumą ir tarpdalykinį pobūdį.	Interaktyvios paskaitos, diskusijos seminaruose, individualios konsultacijos.	Dalyvavimas seminaruose, žodinis pranešimas, egzaminas raštu.
Gebės atpažinti ir komentuoti eksperimentinės filosofijos temas kitose filosofijos šakose ir kitose disciplinose.	Interaktyvios paskaitos, diskusijos seminaruose, individualios konsultacijos.	Dalyvavimas seminaruose, žodinis pranešimas, egzaminas raštu.
Gebės išdėstyti ir pagrįsti savo mintis bei tyrimų rezultatus. Gebės diskutuoti, pateikti argumentus, derinti nuomones, ieškoti sutarimo, apibendrinti.	Interaktyvios paskaitos, diskusijos seminaruose, individualios konsultacijos.	Dalyvavimas seminaruose, žodinis pranešimas, egzaminas raštu.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai d.	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadas	2						2		
2. Kiekybiniai tyrimai su vinjetėmis: χ^2 testai. Pavyzdys: empirinis tyrimas apie skirtį tarp konstatuojančių ir performatyvių ištarų. (1/2)	2						2	3	[1]: 2 (1/2)
3. Eksperimentinė filosofija ir metafilosofija			2				2	6	[2]: 1.2
4. Kiekybiniai tyrimai su vinjetėmis: χ^2 testai. Pavyzdys: empiriniai tyrimai apie skirtį tarp konstatuojančių ir performatyvių ištarų. (2/2)	2						2	3	[1]: 2 (2/2)
5. Kiekybiniai tyrimai su vinjetėmis: t-testai. Pavyzdys: empiriniai tyrimai apie neįtampą skausmą. (1/2)	2						2	3	[1]: 3 (1/2)
6. Eksperimentinė filosofija ir ontologija			2				2	6	[2]: 2.1
7. Kiekybiniai tyrimai su vinjetėmis: t-testai. Pavyzdys: empiriniai tyrimai apie neįtampą skausmą. (2/2)	2						2	3	[1]: 3 (2/2)
8. Kiekybiniai tyrimai su vinjetėmis: koreliacijos, regresijos, struktūrinių lygčių modeliavimas. Pavyzdys: empiriniai tyrimai apie laisvą valią. (1/2)	2						2	3	[1]: 4 (1/2)
9. Eksperimentinė filosofija ir epistemologija			2				2	6	[2]: 2.2
10. Kiekybiniai tyrimai su vinjetėmis: koreliacijos, regresijos, struktūrinių lygčių modeliavimas. Pavyzdys: empiriniai tyrimai apie laisvą valią. (2/2)	2						2	3	[1]: 4 (2/2)

11. Interaktyvūs eskperimentai su paskata internete. Pavyzdys: empiriniai tyrimai apie (ne)kooperavimo dilemas. (1/2)	2						2	3	[1]: 5 (1/2)
12. Eksperimentinė filosofija ir politikos filosofija			2				2	6	[2]: 3.1
13. Interaktyvūs eskperimentai su paskata internete. Pavyzdys: empiriniai tyrimai apie (ne)kooperavimo dilemas. (2/2)	2						2	3	[1]: 5 (2/2)
14. Tekstynų analizė: jų kūrimas ir naudojimas. Pavyzdys: empirinis tyrimas apie frazę „šamokslo teorija“. (1/2)	2						2	3	[1]: 6 (1/2)
15. Eksperimentinė filosofija ir teisės filosofija			2				2	6	[2]: 3.2
16. Tekstynų analizė: jų kūrimas ir naudojimas. Pavyzdys: empirinis tyrimas apie frazę „šamokslo teorija“. (2/2)	2						2	3	[1]: 6 (2/2)
17. Tekstynų analizė: leksinė dispersija, reguliarius semantinis matavimas ir semantinio tinklo analizė. Pavyzdys: šablonas tokiems tyrimams R studijoje.	2						2	3	[1]: 7
18. Eksperimentinė filosofija ir emocijų teorija			2				2	6	[2]: 3.4
19. Psicholingvistiniai eksperimentai. Pavyzdys: empirinis tyrimas apie argumentą iš iliuzijos. (1/2)	2						2	3	[1]: 8 (1/2)
20. Psicholingvistiniai eksperimentai. Pavyzdys: empirinis tyrimas apie argumentą iš iliuzijos. (2/2)	2						2	3	[1]: 8 (2/2)
21. Eksperimentinė filosofija ir blogio problema			2				2	6	[2]: 3.5
22. Tyrimai su kokybiniais interviu. Pavyzdys: empirinis tyrimas apie principą, kad iš „privalo“ plaukia „gali“. (1/2)	2						2	3	[1]: 9 (1/2)
23. Tyrimai su kokybiniais interviu. Pavyzdys: empirinis tyrimas apie principą, kad iš „privalo“ plaukia „gali“. (2/2)	2						2	3	[1]: 9 (2/2)
24. Eksperimentinė filosofija ir estetiniai sprendiniai			2				2	6	[2]: 3.6
Pasiruošimas tarpiniam atsiskaitymui								3	
Pasiruošimas galutiniam atsiskaitymui								6	
Iš viso	32		16				48	102	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Dalyvavimas seminaruose	10%	Iki auditorinio darbo pabaigos	Bus vertinama, ar studentas lanko seminarus, ar perskaito seminarų tekstus, ar atsako į užduotus klausimus ir ar pats užduoda klausimų.
Tarpinis atsiskaitymas — žodinis pranešimas	30%	Iki auditorinio darbo pabaigos	Reikės perskaityti vieną pranešimą. Esant laiko, bus galima perskaityti antrą. Tuomet bus vertinamas geresnis iš dviejų. Pranešimo trukmė turės būti 10 min. ($\pm$ 5 min.). Jame reikės prisatyti seminaro tekste svarstomą (1) problemą, (2) tezė, (3) argumentą už ar prieš ir (4) savo poziciją.

Galutinis atsiskaitymas — egzaminas raštu	60%	Iki sesijos pabaigos	Bus pateiktos dvi eksperimentinės filosofijos temos. Reikės pristatyti atitinkamą (1) problemą, (2) tezę, (3) argumentą už ar prieš ir (4) savo poziciją.
---	-----	----------------------	---

Privalomoji literatūra
[1] Kornmesser, S. Bauer, A. M., Alfano, M., Allard, A., Baumgartner, L., Cova, F., Engelhardt, P., Fischer, E., Meyer, H., Reuter, K., Sytsma, J., Thompson, K., Wyszynski, M. 2024. <i>Experimental Philosophy for Beginners: A Gentle Introduction to Methods and Tools</i>. Cham: Springer. [2] Bauer, A. M., Kornmesser, S. (Eds.). 2024. <i>The Compact Compendium of Experimental Philosophy</i>. Berlin: De Gruyter.
Papildoma literatūra
Įvadiniių tekstų rinkiniai Machery, E. (Ed.). 2014. <i>Current Controversies in Experimental Philosophy</i>. London: Routledge. Sytsma, J. Buckwalter, W. (Eds.). 2016. <i>A Companion to Experimental Philosophy</i>. Oxford: Blackwell. Tekstų rinkiniai Knobe, J., Nichols, S. (Eds.). 2008. <i>Experimental Philosophy: Volume 1</i>. Oxford: OUP. Knobe, J., Nichols, S. (Eds.). 2013. <i>Experimental Philosophy: Volume 2</i>. Oxford: OUP. Knobe, J., Lombrozo, T., Nichols, S. (Eds.). 2014. <i>Oxford Studies in Experimental Philosophy: Volume 1</i>. Oxford: Oxford University Press. Lombrozo, T., Knobe, J., Nichols, S. (Eds.). 2018. <i>Oxford Studies in Experimental Philosophy: Volume 2</i>. Oxford: Oxford University Press. Lombrozo, T., Knobe, J., Nichols, S. (Eds.). 2020. <i>Oxford Studies in Experimental Philosophy: Volume 3</i>. Oxford: Oxford University Press. Lombrozo, T., Knobe, J., Nichols, S. (Eds.). 2022. <i>Oxford Studies in Experimental Philosophy: Volume 4</i>. Oxford: Oxford University Press. Lombrozo, T., Knobe, J., Nichols, S. (Eds.). 2024. <i>Oxford Studies in Experimental Philosophy: Volume 5</i>. Oxford: Oxford University Press. Teminiai tekstų rinkiniai Aberdein, A., Inglis, M. (Eds.). 2019. <i>Advances in Experimental Philosophy of Logic and Mathematics</i>. London: Bloomsbury. Beebe, J. R. (Ed.). 2014. <i>Advances in Experimental Epistemology</i>. London: Bloomsbury. Bordonaba-Plou, D. (Ed.). 2023. <i>Experimental Philosophy of Language: Perspectives, Methods, and Prospects</i>. Dordrecht: Springer. Cova, F., Réhault, S. (Eds.). 2019. <i>Advances in Experimental Philosophy of Aesthetics</i>. London: Bloomsbury. De Cruz, H., Nichols, R. (Eds.). 2016. <i>Advances in Religion, Cognitive Science, and Experimental Philosophy</i>. London: Bloomsbury. Fischer, E., Collins, J. (Eds.). 2015. <i>Experimental Philosophy, Rationalism, and Naturalism</i>. London: Bloomsbury. Fischer, E., Curtis, M. (Eds.). 2019. <i>Methodological Advances in Experimental Philosophy</i>. London: Bloomsbury. Haukioja, J. (Ed.). 2015. <i>Advances in Experimental Philosophy of Language</i>. London: Bloomsbury. Heinzelmann, N. (Ed.). 2024. <i>Advances in Neurophilosophy</i>. London: Bloomsbury. Henne, P., Murray, S. (Ed.). 2023. <i>Advances in Experimental Philosophy of Action</i>. London: Bloomsbury. Luetge, C., Rusch, H., Uhl, M. (Eds.). 2014. <i>Experimental Ethics: Towards an Empirical Moral Philosophy</i>. London: Palgrave. Nadelhoffer, T., Monroe, A. (Eds.). 2022. <i>Advances in Experimental Philosophy of Free Will and Responsibility</i>.

London: Bloomsbury.

Nado, J. (Ed.). 2016. *Advances in Experimental Philosophy and Philosophical Methodology*. London: Bloomsbury.

Prochownik, K., Magen, S. (Eds.). 2023. *Advances in Experimental Philosophy of Law*. London: Bloomsbury.

Rose, D. (Ed.). 2017. *Experimental Metaphysics*. London: Bloomsbury.

Sarkissian, H., Cole Wright, J. (Eds.). 2014. *Advances in Experimental Moral Psychology*. London: Bloomsbury.

Sytsma, J. (Ed.). 2014. *Advances in Experimental Philosophy of Mind*. London: Bloomsbury.

Tobia, K. (Ed.). 2022. *Experimental Philosophy of Identity and the Self*. London: Bloomsbury.

Wilkenfeld, D. A., Samuels, R. (Eds.). 2019. *Advances in Experimental Philosophy of Science*. London: Bloomsbury.

Willemsen, P., Wiegmann, A. (Eds.). 2022. *Advances in Experimental Philosophy of Causality*. London: Bloomsbury.

Ivada

Alexander, J. 2012. *Experimental Philosophy: An Introduction*. Cambridge: Polity Press.

Enciklopedijos

[15] Zalta, E. N. (Ed.). *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. Online: <https://plato.stanford.edu>.

[16] DiCastro, J. (Ed.). *Visualizing SEP*. Online: <https://www.visualizingsep.com/#>.

[17] Fieser, J., Dowden, B. (Eds.). *The Internet Encyclopedia of Philosophy*. Online: <https://iep.utm.edu>.

[18] Craig, E. (Ed.). *The Routledge Encyclopedia of Philosophy*. Online: <https://www.rep.routledge.com>.

Bibliografija

[20] Bourget, D., Chalmers, D. J. (Eds.). *PhilPapers*. Online: <https://philpapers.org>.